

Türkiye savaşa sürüklenmemeli

Türkiye, Suriye ile yeniden savaşın eşiğine geldi. İlki 14 yıl önce Öcalan nedeniyle yine savaşın eşiğine gelmişti. Şam, Öcalan'ı Suriye dışına göndererek, Türkiye karşısında geri adım atmıştı. Şimdi yeniden savaş rüzgarları esiyor. Suriye, kasten Türk askeri uçağını düşürerek, savaş riskini göze aldığıını gösterdi. Bu kez neden, Öcalan veya PKK değil. Beşar Esad'ın ayakta kalma savaşı. Bu bağlamda Türkiye'yle savaşı bile göze alacak kadar tarihin akışına diremiyor.

Rusya güvencesi

Esad'ın, Türk jetini vurma kararı alabilmesinde Rusya'dan aldığı desteğin önemi büyük. Sırtını Moskova'ya dayayan Esad, iktidarını sürdürebileceğini hesaplıyor. Varlık savaşı verdiği için Türkiye veya İsrail'le bir savaşa tutuşmasını bile kendisi açısından çıkış yolu olarak görüyor olabilir. Ancak gerçek, ne Rusya'nın ne de İran'ın desteğinin Esad'ın iktidarını sağlamlaştırması ve sürekli kılması mümkün değildir. Rusya'nın da Esad'ı taşıyabileceği süre sınırlıdır. Şiddetli bir iç savaş yaşayan Suriye'de Esad, giderek kontrolü kaybediyor. Çatışmalar yayılıyor, Şam'ın kontrol altında tuttuğu yerleşim yerleri de azalıyor. Esad, daha çok Şam ile Lazkiye arasındaki bölgeyi güçlendiriyor. Savunma kalelerini, bu bölgeye kuruyor. Ülkenin kuzeyinde ise giderek zayıflıyor. Bu koşullar altında Esad, can havliyle her türlü çılgınlığı yapabilir. Kaybedecek bir şeyi kalmadığı düşünceyle hareket edebilir. Ancak Türkiye, bu tahriklere kapılmamalı, sürüklenmemelidir.

Misilleme başka

Türkiye'nin, düşürülen uçağımıza karşı misilleme hakkını kullanması başka, Suriye ile topyekün bir savaşa girmesi başkadır. Ankara, aradaki çizgiyi iyi kontrol etmeli, Şam'a askeri misilleme yaparken, oyuna gelmemelidir. Uçak olayında Suriye'yi uluslararası alanda mahkum ettirmiş, NATO nezdinde olayı kayda geçirmiş ve Birleşmiş Milletler'in girişimlerinde devrede kalmayı sağlamışken, savaşı taraf durumuna düşmemelidir.

Neyin savaşı?

Arap Baharı, Suriye'nin kapısına dayandığında, Rusya ve ABD, kendi çıkarları açısından pozisyon aldılar. Rusya, yeniden süper güç olma ve eski blokunu nüfuz altında tutmaya çalışırken, Ortadođu'daki son kalesini kaybetmek istemiyor. Akdeniz'deki üssü konumundaki Suriye'yi elinin altında tutmaya çalışıyor. ABD ise İran'ı yalnızlaştırmaya, Suriye ve Lübnan'a uzanan nüfuz sahasını daraltmaya çalışıyor. İran'a karşı hamlesinin ön hazırlıklarını yapıyor. İsrail'in güvenliğini artırmayı hedefliyor. Bu mücadelede Türkiye'nin bir "vekâlet savaşı"na girmesi, tüm doğu ve güneydoğu sınırı boyunca hedef haline gelmesine yol açacağı gibi, terör örgütünün alanını büyütmesine neden olabilir. Ankara, Suriye sorununa uzun vadeli ulusal çıkarları açısından bakmalıdır.

Esad sonrası

Türkiye açısından Esad sonrası hesaplamak da büyük önem taşıyor. Esad sonrasında Suriye'nin toprak bütünlüğünün korunması, PKK'nın yerleşeceği ikinci bir, "Kuzey Irak" oluşmaması, Ankara için temel hedeflerden biri olmalıdır. Suriye'de yaşanan mezhepsel ve etnik bir iç savaşın tarafı olmak, bu ateşi Türkiye'ye sıçratmaya çalışanların elini güçlendirebilir. Türkiye, bütün bunları gözетerek uluslararası hak ve hukukundan kopmadan ve terör alanının genişlemesine yol açmadan hareket etmelidir. Esad rejimi devrildikten sonra elinde daha büyük bir terör sorunuyla kalmamalıdır.